

bb. 77. elutazott hazánkból a lengyel pártmunkás küldöttség
gk/gy/la

1969. július 8.

kedden elutazott az a lengyel pártmunkás-küldöttség, amely eugeniusz mazurkiewicznek, a lengyel egyesült munkáspárt kb mezőgazdasági osztálya vezetőjének vezetésével tartózkodott hazánkban. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren klézl róbert, az mszmp kb gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője búcsúztatta. jelen volt tadeusz hanuszek, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete./mti/

- v é g e -

- 46 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. július 9.

bb. 1. több mint tízezer ember a balatoni vendégsereg szolgálatában
vid-ká/gy/la

1969. július 9.

az elmúlt évben egymillió ember üdült a balatonnál. a kirándulókkal együtt, akik többnyire vikendre utaztak a tó partjára, a hárommilliót is meghaladta a magyar tenger nyári vendégeinek a száma. az idei főszezonban hasonló forgalomra számítanak. az állandó létszám átlagosan 100-150 ezer között váltakozik a 42 üdülőhelyen.

azoknak a száma, akik a nyaralókat, kirándulókat ellátják, kiszolgálják és szállítják, meghaladja a tízezeret. csupán a nyaralóházakban 3 000-en dolgoznak annak érdekében, hogy a beutaltak gondatlanul pihenhessenek. a szállodákban és éttermekben tevékenykedő személyzet minden nagyobb idegenforgalmi helyen megközelíti egy közepes ipari üzem létszámát.

a munkából nagy rész jut az idegenvezetőkre és az idegen nyelvet beszélő személyzetre, hiszen a tavalyi nyár adataiból következőleg, az idén is több mint 200 ezer külföldi turistát látnak vendégül. a hajósok - a kompokat is beleértve - hárommillió utas szállításáról gondoskodnak. a benzintöltő állomások személyzete napjában sokszor 10 ezer gépjárművet fogad.

a vendégek ellátásában közvetve is tízezrek vesznek részt. a zöldség- gyümölcs szállítmányokat többnyire 5-6 megye területéről gyűjtik össze. csupán kenyérből és péksüteményből mintegy ezer mázsa a napi igény. a büfékben, étteremekben és eszpresszóknak napjában 100 ezer liternyi üdítő italt és sört fogyasztanak. a vikend napokat nem számítva a balaton nyaralóinak igénye miskolc városáéhoz mérhető./mti/

- 1 -

bb. 2. kutatóintézet a szakszervezeti mozgalom szolgálatában

1969. július 9.

1 hi/mm/fe/gy/la

a múlt évben hozták létre a szakszervezetek elméleti kutató-intézetét. a szot elnökségének határozata alapján megszületett intézmény feladata a szakszervezetek tevékenységének elméleti elemzése, a mozgalomban tapasztalt egyes jelenségek hatásainak tanulmányozása. kutatják például a szakszervezetek szerepének alakulását a szocializmusban, figyelemmel kísérik, mit tesz a mozgalom az üzemi, vállalati, munkahelyi demokrácia fejlesztéséért, tanulmányozzák a szakszervezeti jogok érvényesülését, elemzik a tudományos műszaki forradalom hatását, stb. egyik feladatának tekinti az intézet a magyar szakszervezeti mozgalom történeti kérdéseinek tisztázását. ugyanis ez a téma jelenleg kevésbé ismert: például nincs megnyugtató kép a magyar szakszervezeteknek az egyes korszakokban vívott harcairól, a társadalomban betöltött szerepéről, hasonlóképpen számos kérdés vár tisztázásra a magyar szervezett dolgozók nemzetközi kapcsolatait illetően is. a történeti témák sorában kiemelten foglalkoznak a felszabadulást követő évek - az 1948 és 1962 közötti időszak - szakszervezeti problémáinak tanulmányozásával.

az intézet eddig végzett munkájáról néhány jellemző adat: befejezték 440 szocialista brigád helyzetének tanulmányozását, ennek során vizsgálták az iskolázottságot, a szakképzettséget, a munkahelyi körülményeket, a szabadidő felhasználását, stb. terjedelmes anyagot gyűjtöttek több mint ezer szakszervezeti vezető működési körülményeiről, s főleg azt vizsgálták, milyen a helyzete, szerepe az üzemben az alapszervezetnek, a szakszervezeti bizottságnak, a bizalmiaknak, általában az aktivistáknak. egy soron következő feladat: napirendre tűzik - a közalkalmazottak közreműködésével - a dolgozók kulturális helyzetének vizsgálatát, s körvonalazzák az ezzel kapcsolatos feladatokat.

bb. 3. magyar termékek a pozsonyi incheba vegyipari kiállításon

1969. július 9.

1 sz/j/gy/la

a vegyipar jegyében ujabban minden évben kiállítást rendeznek pozsonyban incheba elnevezéssel. a szakkiállításra tavaly egy magyar vállalat nevezett be, az idén azonban jóval nagyobb az érdeklődés, a hungexpo szervezésében hat magyar vállalat termékeinek bemutatójára kerül sor.

/folyt. köv./

- 2 -

50

bb. 3. magyar termékek... folyt./ gy

az incheba-n a magyar kiállítók 360 négyzetméternyi területet béreltek. a kiállítást a csehszlovák házigazdák a város öt különböző pontján rendezik. a magyar kiállítók ezek közül két helyen jelennek meg. a legtöbb terméket a kiállítás központjának számító épületekben sorakoztatják fel.

a pozsonyi bemutatóra a chemolimpeX növényvédő- és gyomirtószereket küldött, közöttük lesz a hatásos hungazin-gyártmány-család több tagja. az egyesült vegyiművek rovarirtószereken kívül a gyár egyéb termékeivel, például kozmetikai készítményeivel is szerepel. a nitrokémia ipartelepek a mezőgazdasági vegyszerek egész sorát viszi el, míg a medimpex állategészségügyi készítményeket, a lampart autóklávokat mutat be és benevezett a kiállításra a mineralimpex is különböző ásványi anyagokkal, kőolajipari termékekkel./mti/

bb. 4. megjelent a „nemzetközi katonai almanach,,

1 vt/gk/fe/gy/la

1969. július 9.

a zrínyi kiadó gondozásában most jelent meg dr. szántó imre „nemzetközi katonai almanach,, című könyve. a több mint 300 oldalas kiadvány fő célja, hogy megkönnyítse az olvasóknak a napjainkban mind gyakoribb katonai témájú hírmagyarzatok, értékelések és tudósítások megértését, a katonapolitikai összefüggések felismerését. a könyv igen gazdag ismeretanyagot nyújt az olvasónak, tárgyalási módja pedig olyan, hogy szinte egymásból levezetve magyarázza meg a katonai fogalmakat.

a kötet első része lényegében katonaelméleti és katonapolitikai kérdésekre ad választ. fejlődésében mutatja be az olvasónak a hadtudományt és a hadművészetet, ismerteti a különböző haditechnikai eszközöket, a hadseregek felépítését - s mindezt a hadügyi téren napjainkban végbemenő forradalmi változások keretében. a könyv második része - a szocialista országok kivételével - a különböző katonai tömbökhöz tartozó és szövetségeken kívüli országok katonai helyzetét tárgyalja. röviden áttekinti a nato, a seato, a cento és az oas létrejöttének körülményeit, jelenlegi katonai céljait és belső ellentmondásait. ezt követően sorra veszi az államokat, s mindegyiknél bemutatja a hadigazdaságot, a katonapolitikát, a haderő megosztását és fegyverzetét.

/folyt. köv./

- 3 -

50

bb. 4. / megjelent.... folyt./ gy

a térképábrákkal és gazdagon illusztrált könyvből az olvasók megismerhetik az utóbbi két évtized hadtudományi kutatásainak eredményeit is. a könyvben foglaltakat a katonai szakemberek is felhasználhatják meglevő ismereteik bővítésére, frissítésére. a mű néhány részletében tükrözi azt a páratlanul gyors fejlődést, amely az elmúlt több mint két évtizedben a tudomány és technika új felfedezései nyomán hadügyi téren is végbement./mti/

..

bb. 5. „del fin,, a sión

vid-kz/ká/gy/La

1969. július 9.

tízszemélyes motorosyachtot épített udvarában szekeres gyula, a szekszárdi getka vezetője és munkatársa bihari lászló rádió-televízió szerelő. a két gyerekkori barát két és félt évig minden szabadidejét rááldozta a kishajó építésére. a modern vonalú hálófülkés hajót egy volga gépkocsi motorja hajtja. a „del fin,, névre keresztelt yachtot palánkánál tették a sió vizére. a két amatőr hajós ideiglenes szabadidővel együtt a del finen tölti. a dunát és holt ágait járják be./mti/

..

bb. 6. munkaruházati kisáruház nyílik

1 sz/j/gy/La

1969. július 9.

az üllői út 12. szám alatt munkaruházati kisáruházat rendez be a munkaruházati kereskedelmi vállalat. a néhány hét múlva megnyitó áruház az első ilyen jellegű szakközpont lesz az országban és rendeltetése az új cikkek forgalombahozatalán kívül a piackutató szolgálat ellátása is. a piackutatást, illetve a legcélszerűbb munkaruhák kikísérletezését és forgalombahozását nemcsak a munkások fokozottabb védelmére irányuló törekvések sürgették, hanem az is, hogy a szabad idő meghosszabbításával megnövekedett az olyan ruhák kereslete, amelyeket a szabad idő célszerű felhasználásához, például a kertészkedők, barkácsolók, horgászok, vadászok, autóvezetők viselhetnek.

a munkaruházati kisáruházban mindezeket forgalomba kívánják hozni. a legújabb anyagokból 40 féle munkaruha kísérleti modelljét árusítják részben a közületeknek, részben pedig a lakosság-
nak. a kísérleti sorozat alapján - amennyiben azok célszerűnek bizonyulnak és megnyerik a vásárlók tetszését - kezdik meg a nagyobb sorozatok gyártását./mti/

..

- 4 -

bb. 7. kísérlet a bacillusgazdaság felszámolására

1 ms/gk/fe/gy/La

1969. július 9.

érdekes kísérletről adott számot dr. arany sándor, a csongrádi szülőotthon vezető főorvosa és volt munkatársa, dr. milotay lászló. a kórházakban, gyógyító intézetekben sok gondot okoznak a bacillusgazdák, akik anélkül, hogy maguk megbetegednének, különböző baktériumokat hordozva fertőzési veszélyt jelentenek. az ápoló- és konyhai személyzetben a vizsgálatok szerint elég szép számmal akadnak staphylococcus-hordozók. éppen ezért az egészségügyi minisztérium néhány évvel ezelőtt elrendelte, hogy a fertőzésre leginkább fogékony újszülötteket és csecsemőket a staphylococcus-fertőzés ellen gamma-globulin oltással kell védeni.

a csongrádi szülőotthonban immunizálás útján megkísérelték a bacillusgazdák mentesítését, tehát a fertőző forrás felszámolását. a staphylococcus-hordozókat a humán oltóanyagtermelő és kutató intézet által rendelkezésre bocsátott oltóanyaggal immunizálták. öt dolgozóból négy a sorozatos oltások után staphylococcus-mentessé vált, az ötödiknél az immunitást a saját vérsavójából készült vakcinával sikerült elérni. később még négy bacillusgazdát tudtak mentessé tenni.

az eredmények természetesen csak kísérleti jellegűek, az eljárás még alapos bakteriológiai és epidemiológiai igazolásra és finomításra szorú. a kutatási irány azonban igen jelentős, mert az ugynevezett iatrogén fertőzések, a kórházi társfertőzések megelőzésének egyik lehetőségére utal./mti/

..

bb. 8. szerecsen sirályok a fehértón

vid-ká/gy/La

1969. július 9.

a mediterrán zóna jellegzetes lakói, a szerecsen sirályok úgy látszik meghonosodnak a fehértón természetvédelmi területen. az idén hat pár ezüstfehér tollazatu és koromfekete fejű madár fészkelését figyelték meg. letelepedésük azért is meglepő, mert rokonaik, a dankasirályok üldözik a jövevényeket. ennek oka az is lehet, hogy három héttel később fészkelnek a dankasirályoknál, s ilyenkor már minden talapaltnyi hely foglalt a tó szigetén.

/folyt. köv/

- 5 -

bb. 8. /szerecsen sirályok... folyt./ gy

az ornitológusok a „szerecsenek”, védelmére keltek: a fészkelő helyek közvetlen környékéről kitelepítették a veszélyes danksirályokat./mti/

..

bb. 9. a gyalogátkelőhelyen gázolt - kétévi szabadságvesztés

i bc/gg/fe/gy/La

1969. július 9.

Juhász József, 21 éves gépkocsivezető pótkocsis teherautót vezetett a 13. kerületi Váci úton a Marx tér irányába. A Gogol utcai kereszteződést kellő figyelem és körültekintés nélkül közelítette meg, s egy álló 15-ös autóbusz előtt elhaladva, a kijelölt gyalogátkelőhelyen elütött egy idős asszonyt, aki az elszenvedett sérülések következtében még aznap a kórházban meghalt.

A központi kerületi bíróság Juhász Józsefet kétévi szabadságvesztésre ítélte és háromévre eltiltotta a gépjárművezetéstől./mti/

..

- 6 -

Rz

bb. 10. a nők térhódítása a szellemi pályákon - a ksh tanulmány

i fe/gk/il La

169. július 9.

Érdekes áttekintést nyújt a hazai egyetemeken és főiskolák nőhallgatóinak számszerű alakulásáról a központi statisztikai hivatal egyik tanulmánya. Az adatokból kitűnik, hogy a nők részvétele a felsőoktatásban mindössze hét évtizedes múltat tekint vissza, annak ellenére, hogy Magyarországon már több mint 600 éve működik az egyetem. Az első magyar orvosnő is külföldön, Zürichben szerzett diplomát.

Az egyetemek kapui csak 1895-ben nyitak meg, a nők előtt, s csakis a bölcsészeti és az orvosi karra, valamint a gyógyszerészeti tanfolyamra irkozhattak be. Az első nőhallgató 1895-96-os tanév második felében kérte felvételét a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karára. Az ezt követő esztendőben az orvosin 3, a bölcsészeten 2, és egy rendkívüli nőhallgató volt. Öt évvel később a nőhallgatók száma a két karon 78-ra emelkedett. 1905-ben ez a szám megkétszereződött, az 1906-1910-es években átlag 244 nő hallgatója volt az egyetemnek. 1914-ben már 659-en iratkoztak be az egyetemre. A háború alatt a férfiak hadba vonulása miatt a nőhallgatók aránya tovább növekedett. Az 1913-14-es tanév 4,5 százalékáról a háborús években 18 százalékra szökött fel. Az 1918-19-es tanévben a 16 558 férfihallgató mellett már 1513 nőt találunk az első félévre beiratkozott hallgatók között. A polgári forradalom megszüntette a korlátozó intézkedéseket, s minden egyetemi kar megnyitotta a nők előtt. A tanácsköztársaság bukása után ezt a rendelkezést visszavonták.

Az egyetemélet - a statisztikai adatok tanúsága szerint - az 1921-22-es tanévre valamelyes konszolidálódott, Szegeden és Pécsen bővültek az egyetemek, Budpesten is megnyitotta a közgazdaságtudományi kar, a mai Marx Károly közgazdaságtudományi egyetem elődje. Ez időben az egyetemre beiratkozott 17 030 férfi mellett 1579 diáklány tanult. A műegyetemen azonban mindössze kettő, az egyik az építészmérnöki osztályon, a másik a gépészmérnöki

osztályon végezte tanulmányait.

Néhány esztendővel később - az 1929-30-as tanévben - a tudományegyetemeken a nőhallgatók száma már elérte a 15,2 százalékot, ez azonban a gazdasági válság idején, 1933-34-ben 13,4 százalékra, 1937-38-ban pedig 13,1 százalékra csökkent.
/folyt.köv./

- 7 -

8.45/e

148 2. oldal

bb. 10./ a nők ... folyt./ 11

a felszabadulás után gyökeresen megváltozott a helyzet a hazai felsőoktatási intézményekben. 1946-ban minden korábbi korlátozás megszűnt és valamennyi egyetemi karon és főiskolán lehetővé vált a nők továbbtanulása. az újrendszerű felsőoktatásban a hallgatók száma egy évtized alatt a háború előtti létszám négyszeresére, sőt ötszörösére emelkedett, az 1953-54-es tanévben már 53 000 hallgató tanult, s ebből a nők aránya 26.5 százalék volt.

több mint egy évtizeddel később, az 1965-66-os tanévben 92 felsőoktatási intézményünkben 93 957 diák tanult, s ebből 36 723 volt a nő, arányuk tehát egy évtized alatt 39,1 százalékra emelkedett. a nőhallgatók többsége a tudományegyetemek és a közgazdaságtudományi egyetemekre választotta. igen magas a nőhallgatók száma néhány főiskolán is, így például a gyógypedagógiai tanárképző főiskolán 84,4 százalék, a tanárképző főiskolán 75,3, az iparművészeti főiskolán pedig 53 százalék.

a nők térhódítása a szellemi pályákon világviszonylatban is figyelmet érdemel. így például az orvosnők aránya hazánkban világviszonylatban is első helyen áll. a női orvosok száma már 1960 körül 21.5 százalék volt, míg Ausztriában 18.1, Angliában 15.9, Franciaországban 14.4, és az egyesült államokban 6.7 százalék. hasonló a helyzet a gyógyszerésznők vonatkozásában. első helyen állunk a női bírák tekintetében is 18.2 százalékkal, míg Franciaországban a bírónők aránya 10.4 százalék, Ausztriában pedig mindössze 2 százalék./mti/

bb. 11. kecskeméti diszsió helyet kapott a városépítő kada elek

vid fm/ká/11 la

1969. július 9.

a kecskeméti új köztemetőben diszsió helyet kapott kada elek. a századeleji városépítő polgármester. ő valósította meg az első nagyszabású rendezési és építési tervet, amelynek nyomán kecskemét városias arculatot öltött. nevéhez fűződik többek között az első mozi, a könyvtár, a levéltár, a cifra-palota, az úgynevezett új-kollégium és számos más, a híres városra jellemző középület kivitelezése. ő szervezte meg az 1911-es kecskeméti földrendezés okozta károk helyreállítási munkáit is./mti/

850 2001

- 8 -

bb. 12. megjelent az „esztergomi népszava”, repertórium

vid fm/11 la

1969. július 9.

a tanácsköztársaság 50 éves jubileuma tiszteletére az esztergomi városi könyvtár kiadta az „esztergomi népszava”, repertóriumát. az első marxista szellemű esztergomi újság a tanácsköztársaság kikiáltása előtt a magyarországi szociáldemokrata párt helyi szervezetének volt a lapja a proletárdiktatura kikiáltása után pedig az egyesült párt és a megyei, valamint a városi munkás- és katonatanács direktóriumának hivatalos közlönye lett. a tanácsköztársaság 133 napja alatt tájékoztatta olvasóit a magyar proletárdiktatura célkitűzéseiről, kül- és belpolitikájáról, kulturális intézkedéseiről, továbbá a magyar vörös hadseregnek a frontokon tanúsított helytállásáról, az ellenforradalmi megmozdulások elhárításáról, a helyi állami és pártiszervek intézkedéseiről. a lap gyakran közölt a fiatal szovjet-oroszországgal és a kapitalista országok forradalmi mozgalmaival foglalkozó cikkeket is.

a most kiadott gyűjteményben feldolgozták a lapnak Magyarországon fellelhető összes példányát. magában foglalja az esztergomi könyvtár anyagán kívül az esztergomi levéltár és az országos széchenyi könyvtár példányait is./mti/

bb. 13. hat nyelven a gyulai várszínházról

vid fm/11 la

1969. július 9.

a gyulai várszínház megszületésének történetét, az első öt évad művészi munkájának értékelését dolgozta fel papp jános tanár „a gyulai várszínház öt éve”, című most megjelent kiadványában. képes és írásos dokumentumok alapján idézi fel fél évtized nyolc bemutatóját, az emlékező alakításokat. a kezdeti kísérletezések, próbálkozások után a gyulai várszínház kialakította sajátos programját és az ország neves művészeiből álló szereplőgárdáját.

erkel városa a magyar történelmi dráma és a klasszikus komédia különleges varázsu otthona lett.

a kiadvány a várszínház történetét francia, német, angol, orosz és eszperantó nyelven ismerteti./mti/

8.50/11

854 2001

- 9 -

bb. 14. ingyen tárolótér - 12 és fél millió köbméter zalai földgázt raktároznak a föld alatt

vid ká/il la

1969. július 9.

a dunántúli kőolaj és földgáztermelő vállalat a földgáz-tárolás újszerű formáját vezette be, mivel nyáron szinte minimális a fogyasztás, s nagyobb igénnyel csak az ipari fogyasztók jelentkeznek, a téli hónapokra tartalékolják a magas kalóriaértékű fűtő-anyagot. a különböző lelőhelyeken kitermelt és csővezetéken szállított földgázt a délzalai olajmezőkön erre a célra kiképzett kutakon át a kimerült rétegekbe nyomják és itt tartalékolják a téli hónapokra. az ingyenes tárolóhelyen 12 500 000 köbméter földgázt raktároznak a következő fűtési időnyre./mti/

--

bb. 15. munkában a mini filmstáb - tizenkét színes kisfilm készült kecskeméten

vid fm/ká/il la

1969. július 9.

kibővítette tevékenységi körét a bács-kiskun megyei tanács vb. művelődésiügyi osztályának kecskeméti keskenyfilm-studiója. a megye életét bemutató rövidfilm-sorozat elkészítésén kívül számos megrendelésnek tesznek eleget. többek között tizenkét színes kópiát gyártanak az év második felében. a többségében ismeretterjesztő és dokumentációs filmek nagyrészt sajátmaguk forgatják, néhányuk pedig a laborálását vállalták. egyebek között most vágják a bábolnai állami gazdaságot légifelvételről bemutató filmet. ők veszik majd fel az augusztus 20-1 debreceni virágkarnevál látványos eseményeit, ennek keretfelvételeit már júliusban elkészítik. ezt követően baján telepszik le a mini stáb, és hozzálat a járási tanács megrendelésére készülő színes dokumentumfilm forgatásához, amely a bács-ka vidék 25 éves fejlődését szemlélteti majd./mti/

--

bb. 19. két ágy szélességű lepedő - könnyen mosható ágynemű

vid kz/tné/ká/il la

1969. július 9.

visszatért külföldi utjáról marton jános, a győri textilipari vállalat műszaki igazgatója és katona lajos, a vállalat főtechnológusa.

/folyt.köv./

- 10 -

de

bb. 19./ két ágy ... folyt./ il

svájcban, angliában, és az nszk-ban szereztek tapasztalatokat a vállalat rövidesen megkezdődő, nagyszabású műszaki fejlesztéséhez. mint elmondották teljesen átalakítják, s a legkorszerűbb követelményeknek megfelelően rendezik be a győri kikészítő üzemet. a gépeket külföldön vásárolják, s azok munkába állítása után a hagyományosnál háromszor kopásállóbb - 67 százalék poliészter és 33 százalék pamutszálat tartalmazó - lepedőket és ágyneműt szőnek. mosásuk könnyű lesz, s vasalni is alig kell őket. a fejlesztés után az eddigi 180 centiméter széles helyett a jövőben 240 centiméter szélességű, tehát kétfős francia ágyra alkalmas lepedőket is készítenek. csak e célra huzk különleges szövőgépet, mosó- és fehérítő gépsort vásárolnak./mti/

--

bb. 16. videoton-ndk együttműködés forgókondenzátor gyártásra

vid ká/il la

1969. július 9.

a székesfehérvári videoton rádió és televíziógyár együttműködési szerződést kötött az ndk-beli schalkaui elektra k. g.-vel a német üzem kitünően bevált, szabadalmaztatott forgókondenzátorának gyártására. a teljes dokumentációt és egy garnitúra számat a videoton rendelkezésére bocsátották, ezenkívül tiz magyar szakember németországban tanulmányozta a forgókondenzátor gyártását. ezt követően német szakemberek érkeztek ajkára és a videoton ottani gyárában az első háromezeres mintasorozatot együttesen készítették el. a sorozatgyártást a videoton ajkai gyárában júliusban kezdik. a tervek szerint az idén 120 000 kondenzátort készít a videoton a schalkaui gyárnak. a videoton saját céljaira is ilyen forgókondenzátorokat használ s ezentul azokat építi be valamennyi vt-rádióba./mti/

--

bb. 18. kiadják nógrád megye történeti monográfiáját

vid ká/il la

1969. július 9.

nógrád megye története címmel a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága négy kötetre tervezett történeti monográfiát ad ki, amelynek első kötete most látott napvilágot. a háromszáz oldalas könyv első része az 1849-et követő abszolutizmus és dualizmus, második része a polgári demokratikus forradalom és a tanácsköztársaság időszakának megyei történetét tárja fel. még az idén megjelenik a monográfiának a két világháború közötti ellenforradalmi korszakot, s a megye felszabadulását bemutató kötet. jövőre készül el a nógrád felszabadulás utáni történetével, 1971-ben pedig a megye területi és szervezeti kialakulásától az 1848-49-es szabadságharcig terjedő korszakkal foglalkozó mű./mti/

--

9.05/il

de

- 11 -

tb 17. ujitások a gyorsított, komplex szalmagyűjtésre

vid/ké/um la

1969. július 9.

Csongrád megye legnagyobb közös gazdaságában, a szentesi termál-tsz-ben az aratási munkák gyorsítására 2 ujitást vezettek be. a szövetkezet műszaki szakemberei a kombájnok után haladó szalmabálázó gépekehez szánkószerű csuszólemezeket szerkesztettek. ezen a berendezésen leglább 30 bála szalma fér el, s így a bálázás és a gyűjtés egy munkafázisban történhet. a másik ujitás ugyancsak a szalmagyűjtés meggyorsítását szolgálja: a kombájnra szalmaterelő lemezeket szereltek. ezáltal a szalma keskeny, feszes rendekben kerül a tarlóra, s így a bálázás könnyebb, mintha a szétszórt szalma az egész tarlót beborítaná. az ujitások iránt más gazdaságok is érdeklődnek. /mti/

bb 20. hazaérkezett az állami népi együttes

i pp/mm/um bs

1969. július 9.

Kedden este hazaérkezett kéthetes olaszországi turnéjáról az állami népi együttes. a társulat a többi között veronában, bolognában, triesztben összesen 10 előadáson lépett fel. az együttes műsorát az olasz közönség mindenütt nagy tetszéssel fogadta - mint a társulat vezetői elmondták - a különböző kórusműveket és táncszámokat gyakran háromszor-négyszer is meg kellett ismételní. az együttes veronai fellépésével kezdődött meg a város hagyományos -ez évben 45-ször megrendezett - nyári színházi idénye.

nagy sikere volt az állami népi együttesnek bolognában is. a főtéren rendezett előadáson mintegy tízezer néző jutalmazta nagy tapssal az együttes számait.

a turné eredményeként máris megkezdődtek a tárgyalások egy jövő évi olaszországi vendégszereplésről. /mti/

--

- 12 -

9.20/um

de

bb. 21. a vegyipari dolgozók szakszervezete elnökségének ülése

t tz/tm/il bs

1969. július 9.

a vegyipari dolgozók szakszervezetének elnöksége szerdán ülést tartott a szakszervezet székházában. az ülésen megtárgyalták többek között az iparágak műszaki szakemberekkel való el-látottságát, és felmérték az e téren jelentkező távlati igényeket.

a tanácskozás alapja az a jelentés volt, amely az elmúlt hónapokban végzett felmérés eredményeit összegezte. a vállalatok vezetősége által kitöltött kérdőívek és a személyes megbeszélések az iparág szervezett dolgozóinak 83 százalékát - több mint 95 000 dolgozót - foglalkoztató vállalatok káderhelyzetéről adtak képet. a feldolgozott adatok elsősorban a szorosan vett vegyipar, a gyógyszeripar, a gumipar, a műanyag-feldolgozás, valamint a vegyipari kutató és tervező intézetek területéről származnak és alevont következtetések a szakszervezeti tagság 77.6 százalékát foglalkoztató vállalatokra vonatkoznak.

a jelentés szerint a negyedik ötéves terv időszakában a vállalatok 360 okleveles vegyész-mérnököt, 170 okleveles vegyészt, és több mint 800 egyéb egyetemi végzettségű szakembert igényelnek. a listán 259 vegyipari gépészmérnök, 117 közgazdász és 104 gépészmérnök szerepel. az egyetemek azonban a jelenlegi helyzetet véve alapul ugyaneben az időszakban 1 500 vegyész-mérnököt, és 700-800 vegyészt képeznek ki, ami tehát az iparág igényeit véve figyelembe, túlzottan magasnak látszik. alátámasztja ezt a következtést az is, hogy az iparág 1975. és 1985. között, tehát 10 év alatt összesen tovább 680 vegyész-mérnökre s 300 vegyészre tart majd igényt./mti/

--

bb. 22. állatmérleg exportra

vid kz/mné/il bs

1969. július 9.

ezer kilós állatmérlegek sorozatgyártását kezdték meg a metripod szatmári gyárában. az új termékből a harmadik negyedé-
évben 350-et szállítanak csehszlovákiába. az üzem egy másik termékből, a tetszetős kivitelű 500 kilós állatmérlegekből, már július végéig 200-at küldenek ugyancsak csehszlovák megrendelésre./mti/

--

- 13 -

12.17/il

de

bb 24. küzdelmes aratás csongrádban - megérkeztek az első ujbuzai szállítmányok

vid/kz/um bs

1969. július 9.

Csongrádban kedden délután csupán fél napra szakította meg az aratást az esőzés és a vihar, szerdán újból kedvezőre fordult az időjárás: a verőfényes napsütésben folytatták a munkát a kombájnok és az aratógépek, a betakarítás azonban nagyon küzdelmes, mert helyenkint még a rövidszáru intenzív búzákat is lehengerelte a vihar, az aratás a szokottnál is nagyobb figyelmet igényel, s egy percre sem ülhetnek le a gépeken a kombájnok vezetői, egész nap állva vezetnek, hogy a kálasz-emelő és vágó szerkezetet szemmel tarthassák, mert különben elmarad alatta a földön fekvő gabona, a csongrádi vörös csillag tsz-ben a búzátáblákra egy táncdalpas traktort is vezényeltek és ha a mély talajon elakadnak a kombájnok, kihuzhatják a traktort, a legnagyobb gabonatermelő gazdaságokhoz mint például a fűlősebesiényi kinizsi tsz-nek szárítóberendezéseket kölcsönözött a felvásárló vállalat.

Több közös gazdaság megkezdte az új buza szállítását, a csongrád megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat szegedi telepén a helyi új élet, a felszabadulás, a kűbekházi sarló-kalapács és a bordányi munkásör tsz eddig 90 vagon kenyérgabonát adott át, a laboratóriumi vizsgálatok szerint a bezosztája buza az idén sokkal jobbminőségű, mint az olasz san pastore. /mti/

..-

bb 25. kinevezések a szegedi józsef attila tudományegyetemen

vid/kz/um bs

1969. július 9.

A művelődésügyi minisztérium döntése alapján a szegedi józsef attila tudományegyetem rektorhelyettesi teendőinek ellátásával dr. Csákány Béla tanszékvezető docenst bízták meg, az egyetem természettudományi karának dékánjává dr. Szalay László tanszékvezető egyetemi tanárt, a kar dékányhelyettesévé dr. Hevesi János docenst, a bölcsész tudományi kar dékánjává dr. Kalocsai Dezső tanszékvezető egyetemi tanárt, az állam-és jogtudományi kar dékányhelyettesévé pedig dr. Szentpéteri István docenst nevezték ki, dr. Herceg Ferencet az egyetemi főtitkári teendők ellátásával bízták meg, az egyetem új gazdasági főigazgatója Balog István. /mti/

..-

- 14 -

bb 23. vetés - szántás nélkül - marókések kísérleti vetőgépek készülték mosonmagyaróvárott

vid kz/il bs

1969. július 9.

Ugynevezett közvetlen vetőgépek kísérleti példányai készültek el a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyárban, az mgv-16 jelű marókések gabonavetőgép és az mkv-4 jelű négy soros marókések kukorica vetőgép előzetes szántás és kultivátorozás nélkül helyezi a magot a vegyszerrel gyomtalanított földbe, ez a talajművelési, vetési eljárás az egyesült államokból indult el, hazánkban a múlt évben kezdődtek ilyen irányú kísérletek az országos műszaki fejlesztési bizottság, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium, a magyar tudományos akadémia, valamint az agrárfelsőoktatási intézmények munkatársaiból szervezett bizottság irányításával, a mosonmagyaróvári gyárban készült gépeket a mezőgazdasági gépkísérleti intézet közreműködésével az ország különböző vidékein már az idén kipróbálják, jó alkalom lesz erre a másodvetés, amire ezek a gépek különösen alkalmasak.

Az újfajta közvetlen vetőgépek lényege, hogy a csoroszllya elé szerelt marókés a vetőmagnak megfelelő mélységű keskeny csatornát vág és a csoroszllya ebbe a csatornába rakja bele a vetőmagot, a kísérleti gépekkel szerzett tapasztalatok alapján a jövő évben minta-sorozatot gyártanak a mosonmagyaróvárott az mgv-16 és az mkv-4 marókések közvetlen vetőgépekből. /mti/

..-

bb 26. kétnapos sajtótájékoztató zala megyében

vid kz/il bs

1969. július 9.

Az mszmp zala megyei bizottsága, a megyei tanács végrehajtó bizottsága, valamint a muosz belpolitikai szakosztálya rendezésében kétnapos sajtótájékoztató kezdődött szerdán Zalaegerszegen, a központi napilapok, a rádió, televízió, valamint a szomszédos megyék napilapjainak vezető munkatársai megismerkednek a megye gazdasági és kulturális helyzetével és a fejlesztés terveivel.

Az újságírókat Varga Gyula, a megyei pártbizottság első titkára és Ujvári Sándor, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke fogadta Zalaegerszegen, a fogadáson Ujvári Sándor tartott tájékoztatót, majd ezt követően a várossal, annak több üzemével, kulturális intézményével és a városhoz tartozó állami gazdasággal ismerkedtek az újságírók, a sajtótájékoztató második napján a göcseji tájon, s az olajmezőkön átvezető útvonalon nagykanizsára utaznak, ahol több üzemet látogatnak meg, majd felkeresik Zala-karoson hazánk legújabb termálfürdőjét. /mti/

..-

- 15 -

12.50/il

st

bb. 28. gentler viktor temetése

k fe/gk/il bs

1969. július 9.

gentler viktor kossuth-díjas filmrendező temetése július 11-én, péntek délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

bb. 27. a tudománypolitikai irányelvek az akadémia ülésén

t ms/gk/il bs

1969. július 9.

a magyar tudományos akadémia szerdán rusznyák istván előnökletével ülést tartott, amelynek napirendjén a tudománypolitika időszaki kérdései szerepeltek. aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára előadásában az mszmp kb tudománypolitikai irányelveinek tükrében elemezte a magyar tudományos élet helyzetét, az akadémia helyzetét és szerepét, a tudományos kutatómunka továbbfejlesztésének legfontosabb elvi és gyakorlati, valamint szervezési kérdéseit./mti/

--

bb. 29. időjárásjelentés

gk/il

1969. július 9.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán 13 órakor:

hűvös idő, futó esők

az elmúlt nap során érkezett hűvös, óceáni légtömeg zömében a kárpát-térség fölött vonult át és tetemes lehülést okozott. a továbbra is élénk északnyugati áramlásban még újabb hűvös levegő vonul kelet, délkelet felé, így közép-európában a következő nap folyamán is az átlagosnál hűvösebb marad az idő, az átmeneti javulást csütörtökön újabb időromlás követi.

házánkban kedden a nyugati megyékben napközben csak 13-18 fokig emelkedett a hőmérséklet, a dunántul keleti felében sem haladta meg a 15-20 fokot, viszont a duna-tisza közén általában elérte a 21-26, a tiszántulom a 27-29 fokot. délnél keleten gyenge, délies szél és fülledt meleg volt, amikor a nyugati országrészben erős észak, északnyugati szél és hűvös, esős, őszi idő uralkodott.

/folyt.köv./

- 16 -

ll

bb. 29./ idő ... folyt./ il

16 és 18 óra között a hidegebb levegő erős szélrohamokkal és zivatarokkal, egy-két helyen jégesővel kísérve a keleti megyéket is elárasztotta. hajnalra 7-14 fokig hűlt le a levegő. a szerda reggel 7 óráig terjedő 24 óra alatti országosan esett az eső. mennyisége a dunántul északnyugati felében 10 milliméter alatt maradt, máshol ennél több esőt, sőt egyes göcökben, például orosháza, makó, mezőhegyes, és környékén meghaladta a 30-40 millimétert. a felső-tisza vidéken felhőszerkezetből 40-50 milliméter fölötti esőmennyiség zúdult le. kiemelkedően magas értékeket jelentettek még a következő állomások: sátoraljaújhely 65, tiszalök és felsőberecki 74, sárospatak 93 milliméter.

szerdán délelőtt a nyugati országrészben átmenetileg napos idő volt. a hőmérséklet 11 órára 17-19 fokig emelkedett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 14.4 fok volt, 7.8 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 18.5 fok.

várható időjárás csütörtök estig: időnkénti felhősödés, többfelé futó esővel, helyenként zivatarral. mérsékelt nyugati, északnyugati szél, a zivatar idején átmeneti szélerősödés. hűvös marad az idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 17-22 fok között.

a duna vizállása budapestnél 270 centiméter./mti/

--

bb. 30. ez évben 14 százalékkal növekszik a magyar-bolgár árucseré

i sz/j/il bs

1969. július 9.

a magyar üzletekben sokféle bolgár árucikk található, közülük a konzervfélék a legismertebbek, de a magyar-bolgár árucseré importlistája a közszükségleti cikkek csoportjánál jóval bőségesebb. a bolgár gépipar, vegyipar, kohászat számos produktuma rendszeresen érkezik magyarországra. a behozatalban a gépek, berendezések aránya megközelíti a 40 százalékot.

/folyt.köv./

- 17 -

14.00/11

ll 14²⁰/19

bb. 30./ ez évben 14 százalékkal ... folyt./ 11

vásárolt a magyar külkereskedelem mezőgazdasági és élelmiszeripari gépeket, szállítóeszközöket, szerszámgepeket, hirtudástechnikai felszereléseket, a mezőgazdasági gépek közül ismert a 30 lóerős szőlőművelő kis traktor, amely az ujonnan telepített szőlők művelésénél jelent sok segítséget a gazdaságoknak. a debreceni konzervgyárat bolgár élelmiszeripari gépekkel szerelték fel. rendszeresen importál külkereskedelmünk bulgáriából vegyiacikkeket, ammóniákszódót, marónátront, a kohászati termékek közül pedig ólmot és horganyt.

magyarországon forgalomba kerülő bolgár közhasználati cikkek sorába tartoznak azok a hálózati és tranzistoros rádiók, amelyekből az utóbbi években több tizezret importáltunk. ismert importcikk a dohány, ezenkívül azonban nagy mennyiségben vásárolt külkereskedelmünk újabbán cigarettát is. ebben az évben 680 millió érkezik, egy része a magyar ízlésnek megfelelően külön gyártott plovdiv szivarka. évente több ezer tonna gyümölcs-, főzelék- és halkonzerv gyarapítja a hazai áruválasztékot, és újabb rendszeressé válik, hogy koratavasszal bolgár primőraru is kerül a magyar üzletekbe.

a bulgáriába irányuló magyar kivitelben a gépipari termékek részaránya több mint 50 százalék. legjelentősebbek a vasuti és közúti járművek, és csupán ebben az évben 300 ikarus-autóbusz kerül a városi közlekedéshez. az exportban az importhoz hasonlóan ugyancsak megtalálhatók a szerszámgepek, élelmiszeripari berendezések, ezenkívül exportálnak a magyar vállalatok bulgáriába konfekcióipari gépeket, világítótesteket, távközlési berendezéseket. számottevő az a csaknem kétmillió rubel értékű gyógyszer, amely szintén a kivitel gyarapítja. a bolgár kohászati termékek ellenében a magyar ipar és külkereskedelem hengereltáru és alumíniumtömböt küld. a fogyasztási cikk kivitel főbb tételei a különböző könnyűipari termékek, textiliák, továbbá a magnetofonok, hűtőgépek, elektromos háztartási és vendéglátóipari felszerelések. szélesedik a belkereskedelem közvetlen kapcsolata és ennek eredményeként a közszükségleti cikkek közvetlen cseréje is.

a magyar-bolgár árucseré-forgalom mind a volumen, mind az áruösszetétel tekintve kiegyensúlyozott. az 1969-re kötött kereskedelmi megállapodás lehetővé teszi, hogy a tavalyihoz mérten ebben az évben 14 százalékkal növekedjen a forgalom.
/folyt. köv./
14.08/11

- 18 -

de 14.08/11

bb. 30./ ebben az évben 14 százalékkal ... 2. folyt./ 11

az államközi szerződés előirányzatait máris 95 százalékban magánjogi szerződések is alátámasztják, s ez az arány a szokásosnál kedvezőbb, ami azt jelzi, hogy az érdekelt vállalatok messzemenően törekednek az államközi szerződés kihasználásra. a magyar-bolgár árucseré-forgalom tovább szélesítéséhez biztos alapot jelent a két ország népgazdaságának fejlődése./mti/

..

bb 31. közlekedési balesetek

i vt/mm/um bs

1969. július 9.

a x. kerületi nagykőrösi ut és martinovits utca torkolatában samu imre 55 éves művezető, budapesti lakos kerékpárjával összeütközött egy motorkerékpárral és súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a balesetet samu imre szabálytalan kanyarodása idézte elő.

a ix. kerületi mester utca és hámán kató utca kereszteződésében pusztai antalné 58 éves háztartásbeli, budapesti lakost, személygépkocsival elütötte rössler károly 36 éves fémsziszoló, budapesti lakos. pusztainé súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset oka, hogy rössler nem adta meg a gyalogosnak az elsőbbségi jogot. /mti/

..

bb. 37. népi ülnökök eskütétele nyiregyházán

vid-fm/gy/bs

1969. július 9.

szerdán nyiregyházán - dr. fekszi istván, a szabolcs-szatmár megyei tanács vb elnöke előtt - ünnepélyesen esküt tettek a megyei bíróság mellett működő népi ülnökök. a megyei bírósághoz negyven népi ülnököt jelöltek a bíróság területén működő üzemek, vállalatok, mezőgazdasági üzemek, társadalmi szervek és állami intézmények dolgozói. kétharmaduk már a korábbi ciklusban is tevékenykedett a megyei bíróság mellett, s helytállásukért esett rájuk ismét a választás./mti/

..

15.50/gy

- 19 -

16.08/11

16.08/11

bb. 35. mi okozza a délutáni zivatarokat?

i tz/gk/gy/bs

1969. július 9.

A meteorológiai prognózisok mostanában nap mint nap délutánra várják a zivatarokat, és a jóslások ebben a vonatkozásban csaknem maradéktalanul bevalnak. hogy miért? mert nálunk a kétféle, a front- és a hőzivatar közül túlnyomó többségben az utóbbi fordul elő. ez pedig a talaj erős felmelegedésével függ össze, mert születését a páradus levegő heves felszálló áramlásának köszönheti.

Ha valahol a talaj szintjén a páradus levegőréteg erőteljesen felmelegszik, kénytelen felemelkedni, keresztül törve a fölötte fekvő művebb, tehát tulajdonképpen nehezebb rétegen. felszállása közben azután fokozatosan lehűl, a benne levő pára esőcseppekké vagy esetleg rögtön jégkristályokká alakul át és hatalmas, magasra feltornyosuló gomolyfelhők fejlődnek ki. ezeknek a felhőknek a kialakulása viszont megzavarja a légköri villamosság egyensúlyát, mert a felhő jóval nagyobb elektromos töltéssel rendelkezik, mint a környezete. ezért az ellentétes töltések vonzása alapján a közeli felhők, illetve a mélyben fekvő talaj egymást kiegyenlítő pozitív és negatív töltése átrendeződik, úgy, hogy a felhő felőli oldalán az ellentétes töltés helyezkedik el. ha azután megvan a megfelelő feszültségkülönbség is - ami a valóságban millió voltos szinten jelentkezik - átsap az elektromos szikra, a villám, s ezzel kitört a zivatar. ez a jelenség ugyanis zivatar akkor is, ha akár egyetlen csepp eső sem hull.

A zivatar kifejlődésében tehát döntő szerepe van a melegnek, a talaj felmelegedésének. az pedig törvényszerű jelenség, hogy a hőmérséklet mindig hajnalban a legalacsonyabb, majd fokozatosan emelkedik a kora délutáni órákig s a maximumot 14 és 15 óra között éri el. ezt megelőzően nyilvánvalóan nem keletkezhet olyan légköri folyamat, amely éppen ebből a melegebből táplálkozik. ráadásul a levegő is a napnak erre a szakaszára telítődik meg leginkább párával. így tehát a napi maximumot követően, vagyis a délutáni órákban vannak meg leginkább azok a feltételek, amelyek nélkül a zivatarok, pontosabban a nálunk „divatos”, hőzivatarok ki sem alakulhatnak./mti/

- 20 -

16.00/szb

16⁰⁰h

16¹⁰14

bb 32. heves áradás a tarnán

i sb/gg bh bs

1969. július 9.

A mátrában és a Bükkben lezudult több mint 50 milliméter csapadék órák alatt megduzzasztotta a tarnát és mellékágait, a tarnóca, a mérges, a gyöngyös, a bene és az ágói patakat. kedden délután elsőfokú árvízvédelmi készültséget rendeltek el, de a víz olyan rohamosan emelkedett, hogy a vízügyi szakemberek már a maximumot meghaladó áradásra készültek.

Az országos vízügyi hivatal központi ár- és belvízvédelmi szolgálata a szerdára virradó éjszakára együtt tartotta könnyű gépekkel és felszereléssel ellátott vízkár-elhárítási osztagát, hogy azonnal bevetesse a veszélyeztetett helyeken. a miskolci vízügyi igazgatóság könnyű osztaga is készenlétben állt. ezáltal az óvatosság feleslegesen bizonyult, mert a várt újabb esőzés és a vízutánpótlás elmaradt. így az áradás tarnaméránál 334 centiméterrel, a maximumnál - 128 centiméterrel - kisebb vízszinttel tetőzött, szerda reggelig pedig 73 centiméterrel apadt a tarna vize. ezért még ezen a napon sor került az árvízvédelmi készültség megszüntetésére is. az ár tehát éppen olyan gyorsan levonult, mint amilyen hamar kialakult.

A központi ár- és belvízvédelmi szolgálat értesülései szerint az érdei felhőszakadástól és a tarna környéki készenlét-től eltekintve az utóbbi napok zivatarai nem okoztak gondot a vízügyi igazgatóságoknak./mti/

bb 36. agrárszocialista mozgalom harcosainak tiszteletére emléktáblát avattak karcsán

vid/fm bh bs

1969. július 9.

A kisz országos honismereti táborának diákjai az idén sátoraljajhelyen és környékén tanulmányozták a tokajhegyaljai, a bodrogközi és a hegyközi falvak néprajzát, a már feledésbe merülő hagyományokat és szokásokat. a tábor lakói szerdán karcsára látogattak és megemlékeztek bodrogköz történetének nevezetes, 1898-as esztendejéről. ezen a vidéken a szegényparasztság körében ekkor bontakozott ki az agrárszocialista mozgalom, amelynek fő követelése a földosztás volt.

Az ünnepségen ismertették a több mint 70 éve lezajlott eseményeket, majd a mozgalom harcosainak tiszteletére a honismereti tábor résztvevői emléktáblát helyeztek a karcsai pártház falára. az emléktáblát dr. bartha istván, a sátoraljajhelyi járási pártbizottság titkára avatta fel./mti/

- 21 -

16.00 bh

16⁰⁰h

16¹⁰14

bb 35. a velencei - tó üdülőfejlesztését, intézkedési tervét tárgyalta a fejér megyei tanács vb

vid/fm bh bs

1969. július 9.

a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdán tárgyalta a velencei tó üdülőfejlesztési, intézkedési tervéről, ez az intézkedési terv a velencei tóra vonatkozó februári kormányhatározaton alapszik, konkrét feladatokat tartalmaz a következő évekre az állami szervek, a tanácsok, valamint a velenceitavi intézőbizottság számára, az ülésen résztvett dr. dabronaki gyula államtitkár a vib etnöke is.

a végrehajtó bizottság álláspontja szerint fejér megye fejlesztési tervében - a kormányhatározatnak megfelelően - jelentős szerepet tölt be a velencei tó környék fejlesztése, részletes vita után 16 pontból álló intézkedési tervet fogadtak el, ebben többek között kimondták, hogy a velenceitavi községek városias fejlesztését gyorsítani kell, a koordinálást a megye végzi, de a jövőben is támaszkodik a vib-re, nemcsak állami erőket használnak fel, hanem koncentrálnak majd a tó környéki községek erőforrásait is, az üdülőterületeket elsősorban agárdtól nyugatra, továbbá az északi parton az ezután készíthető rendezési terveknek megfelelően kell elkészíteni, a telekigények kielégítésére ott csak azután kerülhet sor, a telekspekulációt addig is minden eszközzel meg kell akadályozni, számos kommunális feladaton kívül a velencei tó vízgazdálkodásának, a tópart rendezésének, a nádirtásnak, a tó körüli községek vízellátásának, továbbá az uthálózatnak és a kereskedelmi és vendéglátóipari hálózatnak a fejlesztését és bővítését tartalmazza az intézkedési terv, célul tűzték ki a tó környékéről az üdülést zavaró üzemek tervszerű kitelepítését is.

az ülés után a végrehajtó bizottság tagjai hajóra szálltak, s megtekintették a tó körüli községeket, a nádirtást, a gátépítést és a velenceitavi vitorlás versenyeket.

ezt követően az agárdi állami gazdaság központjában váncsa jenő igazgató tájékoztatta a végrehajtó bizottság tagjait a gazdaság munkájáról, később pedig megtekintették a gazdaság felsőcikotai sertéstelepét./mti/

16.05 bh

-.-

- 22 -

16¹²no
16²⁵kp

bb. 34. nagy fontosságú javaslatok a budapesti szolgáltatások fejlesztésére - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t ni/tm/gy/ba

1969. július 9.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén ismertették azokat a javaslatokat, amelyeket az ipari főosztály - a kormány irányelveivel összhangban - a lakosság részére végzett ipari, kereskedelmi és áruszállítási szolgáltatások fejlesztésére kidolgozott, ezzel kapcsolatban a vb ülésén megállapították, hogy a gazdaságirányítás múlt évben bevezetett reformja a lakossági szolgáltatást végző budapesti vállalatok, szervezetek részére is jórészt új feltételeket teremtett, munkájukban fokozódott a gazdaságosság szerepe, a szabályozó rendszer - a szolgáltatások fontosságát szem előtt tartva - bizonyos anyagi támogatást nyújt a fejlődés elősegítése érdekében, ennek ellenére a múlt esztendőben a szolgáltató tevékenység fejlődési üteme a korábbihoz képest csökkent, végeredményben a 0,6 százalékos növekedésen belül a szocialista szektor némileg növelte teljesítményét, ugyanakkor a magánszektor elmaradt korábbi színvonalától.

a javaslatok mindezeket figyelembe véve, kiemelten foglalkoznak a fontosabb szolgáltatások fejlesztésével, ilyen például a textil tisztító ipar, jelenteg a lakosság részére végzett mosás, személyenként évi 5,1 kilogramm, s a kelenföldi nagy mosóda üzembe lépésével - várhatóan 1970-ben - ez a mennyiség 8 kilogrammra növekszik, a jelentkező igények alapján azonban a 14 kilogrammos személyenkénti ellátottságot lenne célszerű biztosítani, ez annál indokoltabb, mert a jelenlegi 18-20 napos vállalási határidő a lakosság szempontjából elfogadhatatlan, a megfelelő ellátáshoz napi 32 tonnának megfelelő kapacitás szükséges, amelynek beruházási igénye 128 millió forint, ezt teljes egészében a szocialista szektorban javasolják megvalósítani.

vegytisztításban a szocialista szektor és a magánkisipar több mint 4 millió tételt dolgozott fel tavaly, a negyedik ötéves terv folyamán a szocialista szektor újabb, több mint egymillió tételnek megfelelő kapacitást biztosít - főként szalonok létesítésével -, s a magánkisipar támogatásával további 400 000 tétel kapacitás-bővülést akarnak elérni, a kisipar fejlesztésével egyébként hat szalon létesítésének költségeit lehet megtakarítani.

ugyancsak kiemelt tevékenységnek számít a lakáskarbantartás, a 620 000 budapesti lakást, valamint a negyedik ötéves tervben előirányozott építkezés ütemét figyelembe véve, 1975-ig az igény megkiszereződésével számolnak.

/folyt. köv./

- 23 -

16.20/ezb

16²²no
16³⁰kp

bb. 34. / nagyfontosságú... 1. folyt./ gy

ennek kielégítésére több intézkedést terveznek, például bővítik a meglévő lakáskarbantartó egységek teljesítő képességét, megszervezik az általánosan rendszerű lakáskarbantartást, fokozzák a nyugdíjasok és a mellékfoglalkozású dolgozók részvételét a szolgáltatásban, a fejlesztik az ingatlankezelő vállalatok lakosság részére végzett tevékenységét.

javaslat készült a háztartási gépek és elektroakusztikai cikkek javításának fejlesztésére is. Jelenteg budapesti az egy lakosra számított szolgáltatás értéke háztartási gépeknél 43 forint, az elektroakusztikai cikkekénél 37 forint, a tervek szerint a javítókapacitást 1975-ig 45 százalékkal fejlesztik, ez szívesen leg azt jelenti, hogy a háztartási gépjavítás teljesítmény-értéke 42-45 millió forinttal, az elektroakusztikai cikkeké 28-30 millió forinttal emelkedik.

Jelentős fejlesztésre szorul a gépjárműjavítás is. Budapest személygépkocsi-állománya ugyanis 1970-ben várhatóan 74 000, 1975-ben már 130 000 lesz, a számítások szerint a negyedik ötéves terv során a saját források felhasználásán túl - 150 millió forint központi beruházási keret szükséges ahhoz, hogy a budapesti személygépkocsi-állomány karbantartása, javítása biztosítható legyen.

a cipő-, ruhajavításban, illetve mérték utáni készítésben igen jelentős - mintegy 60 százalékos - a magánkisipar részesedése. E fontos szektor létszáma azonban egyre csökken, ezért a javaslat új szervezeti formákat helyez kilátásba, például lehetővé akarják tenni, hogy a ruha- és cipőjavításnál - kísérletként - nyugdíjas szakmunkások otthon, vagy a megrendelőnél dolgozzanak, a rendeléseket pedig központilag, vagy más hálózat útján gyűjtenék össze, a házi ruhaneműjavításba is be akarnak vonni nyugdíjas szakmunkásokat.

foglalkozott a végrehajtó bizottság a középiskolai tanulók számára létesített szociális és tanulmányi segély tapasztalataival is. Megállapította, hogy az elmúlt tanévben is több kerületi tanács szavazott meg saját erőforrásaiból anyagi támogatást a munkás szülők tehetséges gyermekeinek továbbtanulására. Így a rendelkezésre álló összeg immár megközelíti a kétmillió forintot. A most zárult oktatási évben 724 budapesti diák részesült szociális és tanulmányi segélyben, ebből a fizikai dolgozó szülők gyermeke 86 százalék.

/folyt. köv./
16.20/gy

- 24 -

1625/110
16 30 199

bb. 34. / nagyfontosságú... 2. folyt./ gy

a megelőző esztendőben segélyezették 71 százaléka volt munkás származású. Megállapították egyébként, hogy a középiskola második és harmadik osztályába járó, tehát már két éve segélyben részesülő tanulók jelentős részének tanulmányi eredményei kielégítőek, a tanulmányaikban visszaesők - ezek többsége első osztályos, a tanácsok a segélyt megvonták, a tapasztalatok alapján a végrehajtó bizottság a középiskolai szociális és tanulmányi segély fenntartását változatlanul szükségesnek és hasznosnak tartja./mti/

bb. 38. megnyit az 5. borsodi nyári egyetem

vid-fm/gy/bs

1969. július 9.

szerdán a miskolci nehézipari műszaki egyetemen immár 5. alkalommal ünnepélyesen megnyitották a borsodi nyári egyetemet.

a négy országból érkezett vendégeket dr. gyulai zoltán egyetemi tanár, az intéző bizottság elnöke köszöntötte. elmondta, hogy ez a rendezvénysorozat hazánkban az egyetlen műszaki tárgyú nyári egyetem, a színvonalgyi vasművesség közelgő 200 éves jubileuma alkalmából az idén a „házigazda, tisztét a kohómérnöki kar látja el.

a megnyitót követően a résztvevők megtekintették az új egyetemi könyvtárat, tájékoztak a kohó- és bányamérnöki karon folyó oktató- nevelő és kutató tevékenységről, s megismerkedtek a miskolci egyetem szervezetével./mti/

bb. 39. kiállták az üzemi próbát az algyői tankállomások - véglegesen üzembehelyezik őket

vid-kz/mné/gy/bs

1969. július 9.

szerdán megkezdtek az algyői szénhidrogén medencében a már korábban próbateljesítésre bocsátott 6 olajgyűjtő tankállomás végleges üzembehelyezését. a próba során valamennyi megfelelőnek bizonyult, a hatalmas tartályokból, szivattyúból, szeparátorokból álló tankállomások a hozzájuk csatolt kutcsoportok olaját és a vele együtt feltörő földgázt gyűjtik össze, s választák szét, hogy aztán a megfelelő gáz, illetve olajvezetékbe továbbítsák, az egyenként 10 millió forintos költséggel épült tankállomások végleges üzembehelyezésük után naponta átlagosan félezer köbméter olaját gyűjtenek be és szeparálnak./mti/

16.25/-s

- 25 -

1625/110
16 30 199

bb 42 kandó kálmán centenáriuma - hétezer lóerős villamos-mozdony gyártására készül a magyar erőáramu ipar

i st/mm bh bs

1969. július 9.

100 évvel ezelőtt 1869 július 10-én született kandó kálmán gépészmérnök a vasutvillamosítás világhírű úttörője. munkásságának, közönhető, hogy hazánkban, majd egész sor más országban a normál ötven periódusú áramot közvetlenül felhasználhatják a villamos mozdonyok üzemeltetésére.

egyik közvetlen munkatársa manndorff béla gépészmérnök, aki szaktanácsaival jelenleg is részt vesz a villamosmozdony-gyártás fejlesztésében abban látja kandó kálmán legnagyobb érdemét, hogy korát megelőzve megteremtette a villanymozdonyok gazdaságos alkalmazásának feltételeit. ő építette be elsőnek az egymavezetű fázisváltót, ez tette lehetővé, hogy az ötven periódusú árammal működjenek a villamosmozdonyok, tehát feleslegessé vált külön vasuti erőművek, vagy bonyolult áramátalakító állomások létesítése. enélkül csak rendkívül nagy anyagi áldozatokkal terjedhetett volna el a villanymozdony. kandó kálmán nevéhez fűződik az evian-bains közötti első háromfázisú közuti villamosvasut és az olasz valtellina vasut építése. az utóbbi a világ első nagyfeszültségű váltakozóáramu vasuti vonala volt.

a budapesti ganz gyár műszaki igazgatója, majd vezérigazgatójaként készítette elő a róla elnevezett közismert mozdonyok gyártását. az első kandó-mozdony üzembehelyezését azonban már nem érte meg, egy évvel korábban 1931-ben meghalt. 32 egyenként 2500 lóerős kandó-mozdony készült hazánkban. egészen a legutóbbi időkig valamennyi budapest és hegyeshalom között bonyolította le a forgalmat. az új műszaki irányzatok azonban valamennyit kiszorították, csupán három példány maradt emléke. a ganz villamosági művek és a ganz-másvag fokozatosan korszerűsíti a villanymozdony-gyártást. a kandókat a boco-k és a ward-leonardok követik, legújabbán pedig nyugatról vásárolt licenc alapján 3000 lóerős villanymozdonyokat állít elő a magyar ipar. ezeken a mozdonyokon már nem található meg a kandó kálmán nevéhez fűződő fázisváltó, ezt transzformátorok és félvezetők helyettesítik, a kandó-féle alapelv az 50 periódus közvetlen alkalmazása azonban továbbra is érvényesül. a mostani 3000 lóerős mozdony 130 kilométeres óránkénti sebességgel halad a 2500 lóerős kandók 100 kilométeres sebességével szemben, a mozdony súlya pedig 20 tonnával kisebb. a századik 3000 lóerős szilícium-egyenirányító mozdony átadását ez év augusztus 20-ra tervezik.

a ganz villamosági művek szerkesztő részlegeiben már újabb tervek készülnek a mozdonyok teljesítményének fokozására. erősebb vontatómotorok alkalmazásával a jelenlegi 3000 lóerős teljesítményt 3750 lóerőre kívánják emelni, s készül a 7000 lóerős villanymozdony konstrukciója is. a tervezéssel egyidőben a piac felmérése is megkezdődött, mert a rendkívül nagy teljesítményű villanymozdonyok gyártása a hazai és külföldi megrendelésektől függ. /mti/

16.25 bh

--

- 26 -

16.25 no
17.02/69

bb 41. táskarádió nagyságu hőkandalló

vid-kz/mmé bh bs

1969. július 9.

szerdán miskolcon a technika házában nagyszabású gyártmánybemutatót rendezett a kgm műszaki tudományos tájékoztató intézete, a villamos berendezés és készülék művek transzvíll gyártásának új termékeiből. nagy sikert aratott közöttük például a 10 négyzetméteres szobák fűtésére alkalmas, alig táskarádió nagyságu ventilátoros hőkandalló, valamint a vibrációs elven alapuló falvesső és festékszóró. ezek a cikkek a negyedik negyedévben már az üzletekben is kaphatók lesznek. a bemutatót kovács sándor, a borsod megyei pártbizottság ipari osztályának vezetője nyitotta meg, majd vida gábor a transzvíll gyár főkonstruktőre ismertette a kiállított készítményeket. /mti/

bb 43. megérkeztek az első pályamunkák a kis jankó bori országos himző-kiállításra

vid/fm bh bs

1969. július 9.

a mezőkövesdi művelődési házba szerdán megérkeztek az első pályamunkák a kis jankó bori országos himző-kiállításra. a magyaros motívumokkal kifarant terítőket, falifutókat és párnahuzatokat a sárközi és a palóc falvakból kézbesítette a posta. a hazai népművészek és diszitőművészeti szakkörök idei bemutatójára több mint 400 olyan alkotást várnak, amelyek az ősi magyar motívumok felhasználásával készültek, és mind művészi, mind használati szempontból a mai igényeknek megfelelnek.

a beküldött munkák zsűrizésére augusztus 1-én kerül sor. a legszebb három himzés alkotóját kis jankó bori emlékéremmel és 5000-5000 forint nívódíjjal jutalmazzák. ezenkívül a legjobb 12 pályamunkát külön díjaznak.

a díjkiosztó ünnepségre és a hetedik kis jankó bori országos himző-kiállítás megnyitására augusztus 9-én kerül sor mezőkövesden. ezen a napon a járási művelődési ház melletti parkban felavatják acs józsef szobrászművész új alkotását: kis jankó bori mellszobrát. /mti/

bb 44. 110 népi ülnök tett esküt dunaujvárosban

vid/fm bh bs

1969. július 9.

szerdán dunaujvárosban ünnepélyesen beiktatták tisztességükbe a dunaujvárosi és a dunaujvárosi járási népi ülnököket. összesen 110 ipari és mezőgazdasági dolgozó, - új népi ülnök - tett esküt. több mint fele az utóbbi három évben is bíraskodott a dunaujvárosi és a járási bíróságokon. /mti/

16.40 bh

- 27 -

16.40 no
17.02/69

bb 47. működik az ezredik segélykérő távbeszélő állomás

vid-kz/szb bs

1969. július 9.

a baranya megyei nagypeterd községben szerdán ünnepélyesen üzembehelyezték az ezredik nyilvános segélykérő távbeszélő állomást, gazsi nándor, a posta vezérigazgatóság távközlési szakosztályának vezetője az állomás átadása alkalmával tartott tájékoztatójában elmondotta, hogy 2500 postahivatalunk napközben csak 8-16 óra között tart távbeszélő szolgálatot. ezen a helyzeten javít a posta a segélykérő telefon, illetve olyan fülkében vagy faliszekrényben elhelyezett készülék-felszereléssel, amelyet az esti és éjszakai órákra folyamatos szolgálatot tartó központhoz kapcsolnak és szükség esetén bárki igénybe veheti, a négy déldunántúli megyére kiterjedő pécsi postai igazgatóság élenjár ebben az 1967-ben kezdeményezett akcióban. a tanácsokkal kialakított jó együttműködés révén az országban eddig felszerelt ezer segélykérő távbeszélő állomásból négyszázhat ezen a területen működik, s ebből baranyára nyolcvankilenc állomás jut.

az eddigi tapasztalatok szerint a segélykérő állomások beaváltották a hozzáfűzött reményeket, csupán a pécsi igazgatóság területén az elmúlt hónapban tizenhat esetben kértek életveszély miatt segítséget ezen az úton, a falusi lakosság megbecsüli az új lehetőségeit, bizonyíték erre, hogy a nagyvárosokra jellemző nyilvános távbeszélő rongálás ezeknél alig fordul elő. a posta tervei szerint a segélykérő állomás-hálózat kiépítését 1971-ben befejezik, ezen túlmenően azokat a száz-kétszáz lakosú külterületi településeket - tanyákat, majorokat, pusztákat - is fokozatosan ellátják távbeszélővel, ahol semmiféle lehetőség nincs arra, hogy akár nappal vagy éjszaka segítséget kérjenek távbeszélő összeköttetés útján, a két féle szolgáltatásra két év alatt 8,5 millió forintot költöttek, ebből körülbelül 1,9 millió forint volt a tanácsok anyagi hozzájárulása és a társadalmi segítség.

a posta távlati tervei szerint az automatizálás bevezetésével és a távválasztás elterjedésével később ennél is korszerűbb módon elégíti ki a községek távközlési igényeit. /mti/

-28-

16.50 bh

17⁰⁰ w
17¹⁰ kp

bb 40. „bakonyi hetek,, a komárom megyei tsz szövetségét

vid-kz/mné szb bs

1969. július 9.

szerdán megkezdődtek a „bakonyi hetek,, a komárom megyei termelőség-területi szövetségénél, a szövetség munkatársai a következő hat héten módszeresen megvizsgálják a bakonyi vidék 9 gyengén, illetve közepesen gazdálkodó termelőség-területét, a vizsgálat során külön tanulmányozzák, hogyan lehetne kiegészítő tevékenységüket bővíteni, illetve elősegíteni, hogy különböző szervezetek közötti társulásokba kapcsolódjanak be, a vizsgálatok eredményét összevetik a jól gazdálkodó bakonyi termelőség-területek tapasztalataival, s ennek alapján tesznek majd javaslatot az érintett községgazdaságoknak. /mti/

bb 45. gondatlan veszélyeztetésért pénzbüntetés

vid-fm szb bs

1969. július 9.

polecsko vince 37 éves kazincbarcikai gépkocsivezető ez év május 21-én tehergépkocsijával szabálytalanul akart megfordulni az uttesten. mögötte nagy sebességgel egy motorkerékpáros haladt, a tehergépkocsit már nem tudta megelőzni, így a tehergépkocsinak ütközötti, s ennek következtében könnyebben megsérült.

a miskolci járásbírósa polecsko vincét foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetésért - figyelembe véve büntetlen előéletét - ezer forint pénzbüntetésre ítélte. az ítélet jogerős. /mti/

bb 46. olajtüzeléses terményszárító bemutató orosházán

vid-kz/mné szb bs

1969. július 9.

a csapadékos nyarak egyik legkeresettebb és legnépszerűbb gépét, az olajtüzelésű terményszárítót tanulmányozták szerdán az orosházi dózsa termelőség-területben békés megye mezőgazdasági szakemberei. az óránként 6 tonna termés szárítására alkalmas berendezést a budapesti mezőgazdasági gépgyár makói gyárának szakemberei mutatták be a résztvevőknek. a gép legnagyobb előnye, hogy semmiféle minőségi romlást nem okoz a szárított vetőmagvakban. /mti/

16.55/szb

-29-

17⁰⁰ w
17¹⁰ kp

bb. 48. eltemették susa mihályt

vid-kz/gy/bs

1969. július 9.

szerdán a szolnoki temetőben eltemették susa mihály /1898-
-1969/ nyugdíjast, a párt és a munkásmozgalom régi harcosát, a
„szocialista hazaért érdemrend,, tulajdonosát./mti/

bb. 49. meghalt bíró lászló, a párt és a munkásmozgalom régi
harcosa

vid-fm/mné/gy/bs

1969. július 9.

bíró lászló, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a
szocialista hazaért érdemrend tulajdonosa, a szentendrei er-
dészet vezetője budapesten 56 éves korában elhunyt.

bíró lászlót július 15-én, kedden 15 órakor kísérik
utolsó útjára a farkasréti temetőben

az mszmp szentendrei városi bizottsága

/mti/

bb. 50. magyar és francia mezőgazdasági tudományos kutatók talál-
kozója a technika házában

t jf/tr/gy/bs

1969. július 9.

a magyar-francia műszaki-tudományos kormányközi megállapodás
alapján közvetlen együttműködési egyezmény aláírására hazánkba
érkezett francia mezőgazdasági kutatók szerdán a technika házában
baráti beszélgetésen találkoztak a hazai mezőgazdasági tudományos
kutatók és az egyetemi oktatás vezetőivel, és vezető beosztású
munkatársaival. a francia mezőgazdasági kutató központ /indra/
küldöttségét dr. m. bustarret, az indra vezérigazgatója vezette.

a francia vendégeket dr. belák sándor, a keszthelyi agrár-
tudományi főiskola rektora, a magyar agrártudományi egyesület
alelnöke üdvözölte, majd dr. tóth mihály egyetemi tanár, a kém-
tudományos kutatási főosztályának vezetője méltatta a magyar-
francia mezőgazdasági tudományos együttműködés jelentőségét. rá-
mutatott, hogy különösen a növény- és állatfajták cseréjében, a
termékfeldolgozás módszereinek együttes vizsgálatában, a legújabb
öntözési, állattenyésztési, zöltség- és gyümölcstermesztési
módszerek megismertetésében van nagy jövője az együttműködésnek.
/mti/

1700/szb

1700/szb

1710/16

bb. 51. eltemették bársony.jenő professzort

t ms/gk/gy/la

1969. július 9.

szerdán délelben a rákoskeresztúri temetőben nagy részvétellel
temették el dr. bársony jenő professzort, az orvostudományok
kandidátusát, az orvostovábbképző intézet volt tanszékezetőjét.
temetésén ott volt az orvos-egészségügyi társadalom sok ismert
képviselője, az elhunyt kollégái tanítványai, barátai és tisz-
telői. az orvostovábbképző intézet nevében, ahol az elhunyt négy
évtizeden át munkálkodott, dr. gönczi tiberigazgatóhelyettes
bucsuozott bársony jenőtől. a magyar nőorvos társaság nevében dr.
zoltán imre, a budapesti orvostudományi egyetem rektora, a tár-
saság elnöke méltatta bársony jenő érdemeit, amelyeket mint a
társaság jogelődje, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszerve-
zete szülész- és nőgyógyász szakcsoportjának hosszú éveken át
volt elnöke szerzett. a sírnál a tanítványok náláját dr. gáti
józsef adjunktus tolmácsolta./mti/

bb. 52. önkéntes tűzoltó emléktáblája

vid-fm/gy/la

1969. július 9.

egy esztendővel ezelőtt ládi lászló, a polgári petőfi
termelőszövetkezet üzemgazdája, mint önkéntes tűzoltó alhad-
nagy egységével tűzoltásra indult. utközben a tartályfecskén-
dő-gépjármű felborult és ládi lászló olyan súlyos sérüléseket
szenvedett, hogy a kórházban meghalt. emlékére a polgári közsé-
gi tűzoltószertár falán márványtáblát helyeztek el. az ünnep-
ségen dr. tajthy ferenc, a polgári járási tanács vb titkára
mondott beszédet, majd a megyei, járási és községi szervek kép-
viselői megkoszorúzták az emléktáblát./mti/

bb. 53. elutazott a csehszlovák pártmunkásküldöttség

mm/gy/la

1969. július 9.

szerdán elutazott az a csehszlovák pártmunkásküldöttség, amely
vladimir vedrá-nak, a cskp kb állami szervek osztálya vezetőjé-
nek vezetésével az mszmp kb meghívására tartózkodott hazánkban.
a küldöttséget magyarországi tartózkodása alatt fogadta pullal
árpád, az mszmp központi bizottságának titkára.

elutazáskor a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren varga
péter, az mszmp kb közigazgatási és adminisztratív osztályának
helyettes vezetője bucsuztatta. jelen volt vladislav vince,
a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetsé-
gének tanácsosa./mti/

17.32 bh

1800/szb

1810/16

bb. 54. a budapesti közlekedési vállalat közli,

k sl/tr/gy/la

1969. július 9.

hogy a szabadság-híd végányainak korszerűsítési munkái miatt július 10-én, csütörtökön 22 óra 40-től péntek reggel 4 óráig korlátozzák egyes villamosok közlekedését. a 9/a jelzésű villamos a margit-híd és a gellért tér között, a 18-as a vörösvári ut és a gellért tér között, a 19-es villamos részben a kelenföldi végállomás és a móróc zsigmond körtér, részben a gellért tér és a keleti pályaudvar között közlekedik. a 63-as villamos budafok forgalmi telep és a móróc zsigmond körtér, illetve a jános kórház és a gellért tér között, a 68-as járat pedig a kerepesi ut és a gellért tér között bonyolítja le a forgalmat.

a gellért tér és a móróc zsigmond körtér között autóbuszokat helyeznek üzembe./mti/

..

bb. 55. ki látta a balesetet?

i bc/gk/gy/la

1969. július 9.

július 6-án 19 óra 45 perckor a 2. kerületi mártírok utja és szász károly utca kereszteződésében egy volga típusú személygépkocsi elütött egy idős nőt. a szemtanúk jelentkezését kérik a budapest, 2., fő utca 70-78. szám alatti ügyészségen, vagy a 154-203-as telefonszámon./mti/

..

bb. 56. a fákyla művészegyüttes karthagoba utazott

t fe/tr/gy/la

1969. július 9.

a tuniszi karthagoban július 12 és 19 között rendezik a nemzetközi néptánc-fesztivált. hazánkat a fákyla művészegyüttes 40 tagú táncsoportja képviseli a fesztiválon. az együttes szerdán elutazott karthagoba./mti/

..

- 32 -

17.37 bh

18¹⁹no
18¹⁵16p

bb 58. koreai barátsági nagygyűlés a gyufaipari vállalatnál

t ff/gk bh la

1969. július 9.

szombat délután budapesten a gyufaipari vállalat nagytényi uti kulturházában koreai barátsági nagygyűlést rendezett a hazafias népfront budapesti bizottsága és a szakszervezetek budapesti tanácsa. az eseményen részt vett a hazánkban tartózkodó koreai delegáció, amelynek vezetője kang rjang uk, a kndk legfelsőbb népi gyűlése elnökségének alelnöke, a haza egyesítéséért küzdő demokratikus front elnöki karának tagja, a békevédelmi nemzeti bizottság elnöke. az eseményre érkezett vendégeket a gyár, valamint a 22. kerületi vezetői üdvöztették.

a nagygyűlést - amelyen részt vett kádas istván, a magyar népköztársaság phenjani nagykövete és li dong szon, a kndk budapesti nagykövete is - barát j. józsef, a hazafias népfront országos tanácsának titkára nyitotta meg. az esemény több száz résztvevője először timmer józsefnek, a szakszervezetek országos tanácsa titkárának beszédét hallgatta meg:

- a koreai nép történelme során súlyos megpróbáltatásokat élt át - mondta timmer józsef - a több évszázados külföldi uralom elleni küzdelem után felszabadult koreai népnek a japán gyarmatosítók nyomdokaiba lépett amerikai imperialistákkal kellett felvennie a küzdelmet. a koreai népi demokratikus köztársaság kikiáltása után két év telt el, amikor 1950. június 25-én az amerikaiak és dél-koreai csatlósaiak kegyetlen, pusztító háborút indítottak észak-korea népe ellen. hősi harcában a koreai nép mellé állt az egész haladó emberiség, a szovjetunió, a szocialista tábor. az összefogás eredményeként sikerült rákényszeríteni az amerikai imperialistákat, hogy 1953. július 27-én megkötésük a fegyverszünetet.

- az 1950-53-as háború szinte teljesen elpusztította a kndk népgazdaságát, súlyos emberáldozatokat követelt. azonban már 1954 és 1961 között sikerült helyreállítani a népgazdaságot, lerakni a szocialista nagyipar alapjait, befejezni a mezőgazdaság szocialista átszervezését. elmaradt gyarmati agrárországból a kndk ipari agrárállammá vált.

arról beszélt a továbbiakban timmer józsef, hogy a magyar nép nagy figyelemmel kíséri a kndk ellen irányuló, állandónak mondható amerikai támadásokat, provokációkat. az amerikaiak ugyanis nem okultak a fegyverszünettel zárult vereségből, nem aoták fel agresszív terveiket. a kndk népének és kormányának türelme és békevágya az - hangsúlyozta a szónok, - ami már számtalanszor megakadályozta egy új koreai háború kitörését.

/folyt. / köv./

- 33 -

18²⁵no
18³⁰16p

bb 58. /koreai barátságl... 1. folyt./

kang rjang uk - aki a nagygyűlés másik szónoka volt - beszédében emlékeztetett arra, hogy koreában 16 év telt el a fegyverszünet megvalósulása óta, de mégsem jött létre a koreai kérdés békés rendezése, sőt, az amerikai imperializmusnak egy újabb háború kirobbantását célzó manőverei a végsőkig kiélezték az amúgy is feszült helyzetet. a fegyverszüneti egyezmény megkötésének első napjától kezdve ezt a megállapodást szüntelenül megszegik, növelik agresszív hadseregük és a bábhadseregek aráját, felújítják a hadifelszerelést, taktikai irányítható rakétákat, atom- és tömegpusztító fegyvereket szállítanak dél-koreába. mind gyakrabban hajtanak végre katonai provokációkat korea északi része ellen. ez év május végéig több mint 2.270 alkalommal követtek el fegyveres provokációt, rajtaütést a demarkációs vonal mentén. a valóságban ennél is több provokáció történt, ez a szám - mondta kang rjang uk - csak az általunk a fegyverszüneti bizottsághoz benyújtott hivatalos tiltakozásokat jelenti. az új háború kirobbantására irányuló tervszerű manőver egyik láncszeme volt az amerikai imperialisták pueblo nevű kémhajója által végrehajtott provokáció. idén áprilisban a demarkációs vonalon végrehajtott provokációkkal egyidejűleg elektronikus műszerekkel felszerelt kémrepülőgépet küldtek a koreai népi demokratikus köztársaság légterébe.

- a kndk kormánya - hangsúlyozta a szónok - az egész koreai nép egyöntetű óhaját képviselve számos ésszerű és konkrét javaslatot tett az ország egyesítésére. a kndk kormányának változatlan követelése, hogy miután kivonták az összes idegen katonát dél-koreából a koreai nép maga, mindenféle idegen beavatkozás nélkül önállóan oldhassa meg dél és észak egyesítését, demokratikus alapon, békés uton.

beszéde végén kang rjang uk nagyra értékelte azt a támogatást, amelyet harca és építőmunkája során a koreai nép a magyar néptől kapott. köszönetet mondott azért a segítségért, hogy a magyar népköztársaság kormánya és népe nemzetközi fórumokon is leleplezi és elítéli a kndk elleni amerikai provokációkat és a háború kirobbantására irányuló manővereket.

a nagygyűlés után a koreai delegáció a 22. kerület vezetőknek, a hazafias népfront és az országos béketanács képviselőinek társaságában rövid látogatást tett a gyufaipari vállalat különböző üzemegeiben./mti/

18.05 bh

- 34 -

18³⁰no
18³⁰ /Gp

bb. 59 . frantisek dvorsky,

uk/gy/la

1969. július 9.

a csehszlovák szocialista köztársaság új magyarországi nagykövete budapestre érkezett. a nagykövetet érkezésekor rácz pál, a külügyminisztérium protokoll-osztályának vezetője üdvözölte.
/mti/

bb. 57. magyar régészek utaztak tunéziába

t fe/tr/gy/la

1969. július 9.

szerdán tunéziába utazott dr. soproni sándor régész, a magyar nemzeti múzeum munkatársa és barkóczi lászló, a magyar tudományos akadémia régészeti intézetének tudományos munkatársa, hogy részt vegyen a kerkeauban megrendezésre kerülő nemzetközi archeológiai kollokviumon. a kollokvium témája a pun és a római-kori kutatások eredményeinek, valamint a tunéziában feltárt lelőhelyek ismertetése. az archeológusok pun és római temetkezési helyeket is megtekintenek./mti/

bb. 61. a rendőrség felhívása

i fe/tr/gy/la

1969. július 9.

a rendőrség keresi csorba jeno 23 éves, budapest, 2. kerület, szilágyi erzsébet fasor 59. szám alatti lakost. személyleírása: körülbelül 170 centiméter magas, vékony testalkatu, fekete, rövid, hátrafésült hajat visel, ovális arcu;

zöld jános, 21 éves, budapesti, 7.rózsa ferenc utca 15/b szám alatti lakost. személyleírása: 165 centiméter magas, egyenes testtartásu, szőkésbarna, oldalrafésült haju, különös ismertető jele: selypítve beszél.

mindkét fiatalember alaposan gyanúsítható a mátyás templomban elkövetett betöréses lopással.

a rendőrség kéri, hogy aki a nevezettek tartózkodási helyéről, vagy személyükkel kapcsolatban bármilyen felvilágosítást tud adni, értesítse a rendőrséget telefonon, vagy személyesen: budapestben a 07-es telefonszámon, vidéken a legközelebbi rendőri szervnél./mti/

18.21/szb

- 35 -

18³³no
18⁴⁰/Gp

bb. 62. nemzetközi iskolateleviziós konferencia siófokon

vid-fm/mné/gy/la

1969. július 9.

a művelődésügyi minisztérium, a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága és a magyar iskolatelevízió rendezésében szerdán a siófoki bányász üdülőben - sylvester andrásnak, a magyar televízió osztályvezetőjének elnöklétével - megkezdődött a nemzetközi iskolateleviziós konferencia. a négynapos tanácskozáson - amelynek témája „az iskolatelevízió szerepe a korszerű pedagógiában„ - a hazai szakembereken kívül a szovjetunió, a német demokratikus köztársaság, csehszlovákia, románia, a német szövetségi köztársaság, olaszország, norvégia és svédország képviselőiben 26 pedagógus és televíziós szakember is részt vesz.

az ünnepélyes megnyitón dr. kassai jános, a somogy megyei tanács vb titkára üdvözlötte a tanácskozás résztvevőit, majd dr. kiss árpád, az országos pedagógiai intézet tanszékvezetője a pedagógia időszerű kérdéseiről tartott bevezető előadást. ezután kelemen endrének, az iskolatelevízió vezetőjének filmvetítéssel kísért előadása hangzott el „a magyar iskolatelevízió és a korszerű pedagógia„ címmel.

ezután külföldi - svéd, ndk-beli - résztvevők ismertették a maguk iskolatelevíziós műsorát, módszerét. a tanácskozás első napja az „öt esztendő az iskolatelevízió„ című országos pályázat díjainak ünnepélyes kiosztásával ért véget./mti/

bb. 63. ittas ember fölött robogott át a gyorsvonat - egy karcolás sem érte

vid-fm/gy/la

1969. július 9.

nem mindennapi eset történt vértesszőlős és tatabánya-alsó között a vasútvonalon. a hegyeshalom felől érkező gyorsvonat vezetője megdöbbenve vette észre, hogy a sinek között - párhuzamosan a sinekkel - egy ember fekszik. azonnal fékezett, de mire meg tudta a vonatot állítani, a szerelvény keresztül haladt az emberen. kétségbeesve rohant vissza többedmagával, s nem kis csodálkozással tapasztalta, hogy az „áldozat„ részegen alszik. a „baleset„ hétfőn a délutáni órákban történt, de a férfi - akit még egy karcolás sem ért - csak éjfélkor a rendőrségen tért magához. ekkor derült ki, hogy a különös esemény főszereplője, zabos zoltán, a tatabányai hatos akna dolgozója a szomszédos vértesszőlősön a kellelénél jobban felöntött a garatra és fogalma sem volt arról, hogyan került a sinek közé. arról sem volt tudomása, hogy a gyorsvonat áthaladt felette./mti/

18.30/szb

- 36 -

18.30/szb
18.30/19

bb 60. látványos, gazdag program a belügyminisztérium tanintézeteinek tanévzáró ünnepségén

t fe/tr bh la

1969. július 9.

a belügyminisztériumban szerdán sajtóértekezleten ismertették a bm tanintézetei szombat este megrendezésre kerülő nagyszabású tanévzáró ünnepségének gazdag programját. az idei tanévzárót, amelyet a 13. kerületi pártbizottsággal közösen rendeznek, a magyar tanácsköztársaság félévszázados jubileuma jegyében, a dicső elődök szellemében ünneplik.

hat tanintézet mintegy ezer végzős hallgatója, tisztetek, tiszthelyettesek és tiszttek sorakoznak majd fel fogadalomtételre az elektromos se sporttelepének zöld gyepszőnyegén, ahol este 7 órakor veszi kezdetét az ünnepi aktus. az esty szónoka benkei andrás belügyminiszter lesz. ezt követi a végzős hallgatók fogadalomtétele és tisztelgő elvonulása.

az est második részében a közönség látványos sportbemutatóban gyönyörködhet. a nyitójelenet életképét ezer személy formálja, ezt követik a motoros bemutatók, majd a rendőrkutyák ügyességi gyakorlatai, a tornamutatványok, a rohampályaverseny, a közlekedést irányító szabad gyakorlatok, a 4x400 méteres fegyveres váltófutás, valamint a rendőrök magas foku kiképzéséről tanuskodó ügyességi gyakorlatok. az egymást követő pergő számok közül is figyelemreméltónak ígérkezik a „képek a határról„ című gyakorlat, amelyből a látogató izelítőt kap, miként őrzik, védik határainkat hivatástudattal a szolgálatot teljesítő határhoz.

a fővárosi közlekedési vállalat szombaton este sűriti a 3-as és a 15-ös villamos, a 75-ös trolibusz és az 55-ös autóbuszjáratokat az elektromos se sporttelepére, a népfürdő utcába./mti/

bb 64. ndk-ban gyártott mezőgazdasági gépek bemutatója az agárdi állami gazdaságban

vid/fm bhla

1969. július 9.

mezőgazdasági gépbemutatót tartott szerdán az agárdi állami gazdaságban a ndk mezőgépipar magyarországi képviselője. munka közben ismertették meg fejér és veszprém megye közös gazdaságainak szakembereivel a legújabb gépeket, az e 512-es kombájnt, a nagyteljesítményű, nagynyomású gyűjtőbálázót és a gépkocsira szerelt műtrágyaszóró adaptert, valamint a műtrágyaőrítő berendezést. /foltyt. köv./

18.35 bh

- 37 -

18.35 bh
18.35/19

bb 64. /ndk-ban gyártott... 1. folyt./

a bemutató „sztárjai”, az impozáns, óriási arató-cséplőgépek, az e 512-es kombájnok voltak. a kék-fehér színezésű nagyteljesítményű gépekből az ideén harmincat kaptak a hazai közös gazdaságok. öt kombájn az agárdi állami gazdaságban dolgozik, s az eddigi tapasztalatok szerint kitűnően bevált. könnyen kezelhetőek, munkavédelmi szempontból maximális biztonságot nyújtanak, alkalmasak kétmenetes aratásra, s tartómagasságuk alacsonyabb a jelentégi kombájnokénál. kedvező műszaki adottságaik lehetővé teszik a szokottnál korábbi munka kezdést s a későbbi munkavégzést. az ndk mezőgépipar képviselői megígérték, hogy az új kombájnokhoz korlátlan mennyiségben biztosítanak pótalkatrészt. biztosítják a zavartalan alkatrész-ellátást már az ideai aratásra is, budapesten éjjel-nappal működő szervizt nyitottak, ahonnan a szerelők órák alatt eljuttatják a szükséges alkatrészt vagy segítséget az ország bármely részébe.

tetszett a bemutató közönségének a gépkocsira szerelt műtrágyaszóró adapter is, amelynek érdekessége, hogy a helyszíntre szállítja és átrakás nélkül ki is szórja a műtrágyát. a rendkívül gyors gép óránként 3000 kg műtrágyát képes kiszórni.

a nagynyomású gyűjtőbálázó egy ember segítségével végzi el a komplex felszedési, préselési és rakodási munkát.

a új gépeket az agrotröszt árusítja./mti/

bb 65. esztergomban vendégszerepelt a hallei gyermekkórus

vic/fm bh la

1969. július 9.

nagy sikerrel lépett fel szerdán esztergomban, a technika házában a hallei „stadt singerchor”, az 52 tagú gyermekkórus az esztergomi labor műszeripari művek balassa bálint gyermekkórusának meghívására tartózkodik hazánkban. a két együttes már több mint egy éve baráti kapcsolatban áll, s a német demokratikus köztársaságból érkezett vendégek most az esztergomiak múlt havi látogatását viszonyozzák. megismerkedtek a főváros nevezetességeivel is, és felléptek a kisz központi művészegyüttesének budapesti székházában./mti/

18.55 bh

- 38 -

1908/20
1910/19

bb. 66. időjárásjelentés

gg/gy/la

1969. július 9.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán este:

hűvös idő

várható időjárás csütörtök estig: időnkénti felhősödés, több helyen futóesővel, helyenként zivattal. mérsékelt nyugati, északnyugati szél. zivatar idején átmeneti szélerősödés. hűvös marad az idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 17-22 fok között./mti/

bb 67. a népfront koreai vendégeinek szerdai programja - elutazott a küldöttség

fe/gg bh la

1969. július 9.

ahazafias népfront országos tanácsa és a béketanács vendégeként hazánkban tartózkodó koreai küldöttség kang rjang uk-nak, a kndk legfelsőbb népigyűlése elnöksége alelnökének, a haza egyesítéséért küzdő demokratikus front elnöki kara tagjának, a koreai békevédelmi nemzeti bizottság elnökének vezetésével szerdán délelőtt látogatást tett a parlamentben. a küldöttséget fogadta kisházi ödön, a népköztársaság elnöki tanácsának helyettes elnöke. a szívélyes hangulatu eszmecsereén részt vett mátyás lászló, a hazafias népfront titkára.

a koreai delegáció ezután felkereste pullai árpádot, az mszmp kb titkárát. a látogatásnál jelen volt bugár jánosné, a központi bizottság tagja, a hazafias népfront főtitkárhelyettese. a delegációt mindkét útjára elkísérte li dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete.

délben a koreai vendégek tiszteletére a népfront és a béketanács vezetői disztribúciót adtak a margitszigeti nagyszállóban. az ebéden részt vett kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, bojti jános külügy miniszterhelyettes, kádas istván, hánk phenjani nagykövete, valamint az elnöki tanács, a népfront és a béketanács elnökségének több tagja.

li dong szon, a kndk budapesti nagykövete szerda délután fogadást adott a koreai küldöttség tiszteletére. a rendkívül szívélyes hangulatu fogadáson megjelent kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, bojti jános külügyminiszterhelyettes, valamint a hazafias népfront és az országos béketanács több vezetője.

a koreai vendégek szerdán a késő esti órákban elutaztak budapestről. búcsúztatásukra a keleti pályaudvaron megjelent bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárhelyettesével az élen a népfront és az országos béketanács több vezetője, valamint bojti jános külügyminiszterhelyettes. ott volt li dong szon, a kndk budapesti nagykövete és ion avran, a román szociálisták köztársaság magyarországi nagykövetségének ideglenes ügyvivője. a koreai küldöttség hazánkból bukarestbe utazott./mti/

vége

- 39

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. július 10.

no. 1. a gyermek- és ifjúságvédelem továbbfejlesztéséről szóló kormányhatározat nyomában - miniszteri rendelet készül a gyámügyi eljárásról - irányelv tervezet a nevelőotthonok korszerűsítésére

i vt/gk/fe/gy/la

1969. július 10.

a gyermek- és ifjúságvédelem továbbfejlesztéséről hozott kormányhatározat kapcsán fontos feladatok megoldása vár a művelődésügyi minisztériumra, a végrehajtással összefüggő tennivalókról kért tájékoztatást az mti munkatársa a gyermekvédelmi osztályon, ahol egyebek közt elmondták: a nevelőotthonok korszerűsítésének koncepciója szerint fokozatosan olyan hálózatot kell kialakítani, amely biztosítja a gyerekek egészségi és neveltségi állapotának megfelelő elhelyezést. az ehhez szükséges anyagi alapot három forrásból lehet előteremteni: az ágazati minisztérium keretéből, a megyei fejlesztési alapból, valamint a patronáló vállalatok, szövetkezetek anyagi alapjából. a kormányhatározat utal arra is, hogy a gyermekvédelmi jellegű fejlesztésekre fokozott gondot kell fordítani. ennek megfelelően a gyermekvédelmi beruházásokra szánt összeget a művelődésügyi minisztérium a negyedik ötéves tervben jelentősen emeli. ebből következik, hogy a megyei fejlesztési alapokból is lényegesen többet fordítanak e célra. fontos feladata a minisztériumnak, hogy biztosítsa a nevelőotthoni hálózat korszerűsítésének személyi és dologi feltételeit is. javítják a nevelőotthonok kulturális ellátottságát, szélesítik a hivatalos pártfogói hálózatot, több pszichológust alkalmaznak a gyermek- és ifjúságvédő intézetekben.

a nevelőotthonok korszerűsítéséhez már elkészült az irányelv-tervezet, amelyben előtérben áll a nevelőmunka hatékonyságának fokozása, az intézményekben dolgozó nevelők pedagógiai és módszertani képzettségének továbbfejlesztése. rájuk ugyanis összetettebb feladatok hárulnak, mint az iskolai pedagógusokra, ezért a jövőben az anyagi megbecsülésük is nagyobb lesz.

/helyi. lov./